

Lietuvos Respublikos Seimo Aplinkos apsaugos
komitetui

2025 m. lapkričio 28 d., Nr. 25-182SM

DĖL ATSINAUJINANČIŲ IŠTEKLIŲ ENERGETIKOS ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XVP-719

Lietuvos verslo konfederacija (toliau – LVK), kurios nariai yra atsinaujinančių išteklių energetikos projektų Lietuvoje vystytojai, kreipiasi dėl šiuo metu Lietuvos Respublikos Seime svarstomo Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo Nr. XI-1375 1, 2, 3, 5, 6, 7, 11, 12, 13¹, 14, 14¹, 15¹, 16, 19, 20, 20¹, 20², 22, 22¹, 23, 28, 29, 30, 31, 37, 38, 39¹, 39³, 39⁴, 39⁵, 39⁶, 45, 46, 48, 49, 51, 55, 57, 59, 60, 63, 64, 65 straipsnių, septintojo skirsnio pavadinimo, priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 1¹, 39⁷, 48¹, 48², 58¹ straipsniais įstatymo Nr. XV-330 51 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-719 (toliau – Įstatymo projektas).

Įstatymo projekto aiškinamajame rašte nurodyta, kad Įstatymo projektas parengtas siekiant išspręsti situaciją, susidariusią priėmus Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo Nr. XI-1375 1, 2, 3, 5, 6, 7, 11, 12, 13¹, 14, 14¹, 15¹, 16, 19, 20, 20¹, 20², 22, 22¹, 23, 28, 29, 30, 31, 37, 38, 39¹, 39³, 39⁴, 39⁵, 39⁶, 45, 46, 48, 49, 51, 55, 57, 59, 60, 63, 64, 65 straipsnių, septintojo skirsnio pavadinimo, priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 1¹, 39⁷, 48¹, 48², 58¹ straipsniais įstatymą Nr. XV-330 (toliau – Įstatymo pakeitimo įstatymas) ir šiuo įstatymu įtvirtinus pareigą asmenims, suinteresuotiems elektros energijos gamybos didesnės kaip 30 kW įrengtosios galios vėjo elektrinėje vykdymu, atlikti pakartotino informavimo procedūras, kaip nustato Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 49 straipsnio 15, 16 ir 17 dalių nuostatos, nepaisant to, kad informavimo procedūros kai kuriuose vėjo elektrinių vystymo projektuose buvo jau atliktos arba atliekamos Įstatymo pakeitimo įstatymo priėmimo metu. Įstatymo pakeitimo įstatyme įtvirtinta, kad pakartotino informavimo procedūros neatliekamos tik tuo atveju iki Įstatymo pakeitimo įstatymo įsigaliojimo dienos, t. y. iki 2025 m. liepos 14 d., kai yra atliktos Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 49 straipsnio 15, 16 ir 17 dalyse numatytos informavimo, projektinių pasiūlymų viešinimo procedūros ir yra gautas leidimas plėtoti elektros energijos pajėgumus arba yra atliktos Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 49 straipsnio 15, 16 ir 17 dalyse numatytos informavimo, projektinių pasiūlymų viešinimo procedūros ir yra pateiktas prašymas išduoti statybą leidžiantį dokumentą arba statybą leidžiantis dokumentas jau yra išduotas. Įstatymo projektu siūloma nustatyti, kad pakartotinai informuoti privaloma tik vieno stiebo atstume ir tik žemės sklypų savininkus, su kuriais nebuvo sudaryti susitarimai iki Įstatymo pakeitimo įstatymo priėmimo. Tais atvejais, kai susitarimai dėl veiklos sąlygų jau buvo sudaryti ir šių susitarimų pagrindu buvo registruoti juridiniai faktai, pakartotinis informavimas būtų neprivalomas.

Projekto aiškinamajame rašte taip pat nurodyta, kad atsižvelgiant į tai, kad Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 49 straipsnio 15 dalies pakeitimais įtvirtinta pareiga žemės sklypų savininkams, prieštaraujantiems didesnės kaip 30 kW įrengtosios galios vėjo elektrinės statybai, prieštaravimą pateikti raštu, kitaip asmenys, suinteresuoti didesnės kaip 30 kW įrengtosios galios vėjo elektrinės statybomis, neprivalės sudaryti susitarimų dėl veiklos sąlygų žemės sklypuose, pakartotinis informavimas yra būtinas. Siekiama užtikrinti, kad žemės sklypų

savininkai aiškiai suprastų savo pareigą išreikšti valią raštu ir tam turi gauti suprantamą informaciją.

Taigi, Įstatymo projektu siūlomais pakeitimais siūloma jau antrą kartą šiais metais keisti žemės savininkų informavimo tvarką, griežtinant vėjo elektrinių vystytojams keliamus reikalavimus ir reikalaujant sudaryti susitarimus su žemės sklypų savininkais, nepaisant to, kad Atsinaujinančių išteklių Įstatymo 49 straipsnyje nustatytos informavimo procedūros jau yra atliktos vadovaujantis jų atlikimo metu galiojusia tvarka ir net gauti vėjo elektrinių statybą leidžiantys dokumentai. Pažymėtina, kad toks teisinio reguliavimo nestabilumas kelia riziką, kad stambūs, net kelis šimtus MW galios siekiantys vėjo elektrinių projektai, turintys realų potencialą ženkliai prisidėti prie Lietuvos energetinės nepriklausomybės stiprinimo, nebus išvystyti ir pastatyti.

Vadovaujantis Atsinaujinančių išteklių energetikos Įstatymo 49 straipsnio 15 dalimi, iki šiol galiojančioje Atsinaujinančių išteklių energetikos Įstatymo redakcijoje prievolė sudaryti susitarimus su žemės sklypų, esančių vieno vėjo jėgainės stiebo aukščio atstumu nuo vėjo jėgainės, yra tik su tais žemės sklypų savininkais, kurie informavimo procedūrų vykdymo metu pateikia prieštaravimus dėl vėjo elektrinės statybų.

Įstatymo projektu siūlomu informavimo procedūros pakeitimu siūloma nustatyti, kad vystytojai privalo pakartotinai informuoti vieno stiebo atstume esančius žemės sklypų savininkus visais atvejais, jei su jais nebuvo sudaryti susitarimai ir neįregistruoti susitarimų sudarymą patvirtinantys juridiniai faktai iki 2025 m. liepos 14 d. Pažymėtina, kad tokia siūloma Įstatymo formuluoته suponuoja, kad nepaisant to, kad informavimo procedūros buvo pradėtos ir atliktos, reikalavimas pakartotinai informuoti žemės sklypų savininkus bus taikomas visais atvejais, jei tik nesudaryti ir neįregistruoti susitarimai, nepriklausomai nuo to, kad vadovaujantis informavimo metu galiojančiu teisiniu reguliavimu žemės savininkai buvo tinkamai informuoti apie numatomas vėjo elektrinių statybas ir to pasekmes. Papildomai, Įstatymo projekte nenustačius Įstatymo taikymo nuostatų, kyla teisinis neaiškumas dėl vystytojų, kurie jau yra gavę statybą leidžiančius dokumentus, tačiau susitarimų su žemės sklypų savininkais iki 2025 m. liepos 14 d. sudarę nebuvo, nes nebuvo pateikti prieštaravimai. Atsižvelgiant į tai, Įstatymo projekte turi būti nustatyta aiški jo taikymo nuostata, įtvirtinanti, kad Įstatymo projektas nėra taikomas asmenimis, suinteresuotiems elektros energijos gamyba didesnės kaip 30 kW įrengtosios galios vėjo elektrinėje vykdymu, jeigu iki šio Įstatymo įsigaliojimo dienos yra išduotas statybą leidžiantis dokumentas.

Pažymėtina, kad neužtikrinus Įstatymo nuostatų taikymo teisinio aiškumo ir palikus jų teisinį neapibrėžtumą asmenys, vystantys kelis šimtus milijonų ar net daugiau siekiančius vėjo elektrinių statybos projektus, susidurs su ženkliais tokių projektų statybų finansavimo sunkumais dėl rizikos, kad dėl skirtingų Įstatymo projekto interpretacijų gali būti bandoma ginčyti jau išduotų statybą leidžiančių dokumentų galiojimą.

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, siūlome atitinkamai pakeisti Įstatymo projektu dėstomą Įstatymo pakeitimo Įstatymo 51 straipsnio 4 dalį ir ją išdėstyti taip:

„4. Asmuo, suinteresuotas elektros energijos gamybos didesnės kaip 30 kW įrengtosios galios vėjo elektrinėje vykdymu, po 2025 m. liepos 14 d., vadovaudamasis Energetikos ministerijos interneto svetainėje paskelbtais pavyzdiniais pranešimais, privalo pakartotinai informuoti žemės sklypų, patenkančių į atstumą aplink planuojamą vėjo elektrinę jos stiebo aukščio ribose (skaičiuojant šį atstumą nuo vėjo elektrinės stiebo centrinės ašies) arba teritoriją, kurioje nebus užtikrinta atitiktis visuomenės sveikatos saugos reikalavimams, jeigu tokia teritorija yra didesnė, negu vienas vėjo elektrinės stiebo aukštis aplink planuojamą elektrinę, savininkus, išskyrus žemės sklypų savininkus, su kuriais yra sudaryti susitarimai dėl veiklos žemės sklypuose sąlygų iki 2025 m. liepos 14 d. Nepavykus pasirašytinai įteikti registruotosios pašto siuntos pagal šio įstatymo 40 straipsnyje išdėstyto Atsinaujančių išteklių energetikos įstatymo 49 straipsnio 15 dalį, privaloma atlikti šio įstatymo 40 straipsnyje išdėstyto Atsinaujančių išteklių energetikos įstatymo 49 straipsnio 17 dalyje numatytą informavimo procedūrą. Tais atvejais, kai **iki šio įstatymo įsigaliojimo dienos jau yra išduotas statybą leidžiantis dokumentas arba** iki 2025 m. liepos 13 d. buvo sudaryti susitarimai dėl veiklos žemės sklypuose sąlygų iki 2025 m. liepos 14 d. galiojusia tvarka ir šių susitarimų pagrindu registruoti juridiniai faktai šio įstatymo 40 straipsnyje išdėstyto Atsinaujančių išteklių energetikos įstatymo 49 straipsnio 21 dalyje nustatyta tvarka, pakartotinis informavimas neprivalomas.“

Dėkojame už bendradarbiavimą.

Pagarbiai

Generalinė direktorė

Ineta Rizgelė